TRIBUNAL INDUSTRJAL

DEĊIZJONI NRU: 2999

Kaz Numru : 3889/DP

Fil-kwistjoni tax-xogħol

bejn

Karlota_Maria Zarimi(AB242453)
Rapprezentata mill-mnadatarju speċjali tagħha l-Avv Dott. Pio M. Valletta in forza ta' prokura speġjali

u

Air X Charter Ltd (C 59616)

dwar tkeċċija mill-impjieg allegata nġusta

Chairperson : Av Doreen Parnis M.Adv., LLB., Dip. L.P.,M.A.,B.A. P.G.C.E.

Nhar it-Tlieta 28 ta' Mejju, 2024

Introduzzjoni

Dan il-kaz ġie riferut lit-Tribunal Industrjali permezz ta' Rikors mill-Av. Pio M. Valletta għan-nom tar-rikorrenti Karlota Maria Zarimi fir-Reġistru tal-Qrati Superjuri nhar l-14 ta' Settembru, 2020, fejn iddikjara illi t-tkeċċija minn mas-soċjeta' ntimata ma' saritx għal raġuni ġusta u suffiċjenti.

It-Tribunal ħa konjizzjoni tad-dikjarazzjonijiet tal-kaz kif prezentati mill-partijiet, fejn sema' x-xhieda mressqa minn naħat involuti, evalwa l-provi u d-dokumenti kollha kif esebiti, kif ukoll ħa 'in konsiderazzjoni' l-argumenti kif ipprezentati fis-sottomissjonijiet ta' l-avukati difensuri.

Rapprezentanza

Karlota-Maria Zarimi li minn issa l-quddiem ser tissejjaħ ir-rikorrenti, kien assistit mill-Av. Davinia Cutajar u l-Av. Pio M. Valletta.

Air X Charter Ltd li minn issa l-quddiem ser tissejjaħ is-Soċjeta' ntimata kienet irraprezentata mill-Av. Roslyn Borg u l-Av. Patrick Farruġia.

Fatti fil-qosor tal-kaz

Ir-rikorrenti kien jaħdem bħala *Flight Service Officer* fuq il-Boeing 737 fuq kuntratt indefinit u kienet ilha mpjegata mas-soċjeta' intimata sa mill-1 ta' Lulju 2017, izda kienet tokkupa karigi oħra, dak ta' *Senior Flight Attendant* u *Flight Attendant* sa minn Ġunju, 2014. Hija ġiet mgħarrfa li fl-1 ta' April, 2020 se titnaqqsilha l-paga b' ħamsa u tletin fil-mija (35%) u se tkun riveduta kull erba' ġimgħat. Fl-20 ta' April, 2020 r-rikorrenti rċeviet ittra fejn ġiet mgħarrfa b'rilokazzjoni lejn l-ajruport ta' Stansted fir-Renju Unit u jekk ma taċċettax tiġi itterminata. Ir-rikorrenti talbet biex minflok tiġi rilokata, tintbagħat fuq ajruplan izghar. Dan ġie rifjut lilha għax biex wieħed jaħdem fuq ajruplani izgħar jeħtieġ taħriġ speċjali. Ir-rikorrenti tgħid li hija għandha esperjenza fuq ajruplani izgħar. Illi effettivament ġiet terminata fis-6 ta' Ġunju, 2020 għal raġuni ta' ċirkostanzi lil hinn mill-kontroll minħabba ezuberu (*redundancy*) -Covid 19. Sadanittant, ir-rikorrenti tgħid li saret taf li kienu diversi kollegi tagħha li ġew offruti mpjieg fuq ajruplani izgħar.

Fir-risposta tagħha, s-soċjeta' qalet li minħabba l-pandemija parti sostanzali mill-flotta tagħha ġiet *grounded* minħabba nuqqas ta' xogħol. Ix-xogħol kien litteralment waqaf zopptu u ken akar vijabbli li joperaw minn Stansted ġewwa l-Ingilterra. Ir-rikorrenti bħal l-impjegati l-oħra ġiet offruta l-istess opportunita' biex tirriloka ruħha mill-Greċja, fejn hi kienet tgħix u tmur l-Ingilterra. Din kienet l-unika possibilta' li permezz tagħha r-rikorrenti setgħet izzomm l-impjieg. Hija rrfjutatat u għalhekk bid-deċizjoni tagħha stess hija ma setgħetx tibqa' impjegata mas-soċjeta' ntimata. Is-soċjeta' tgħid ukoll li minkejja li r-rikorrenti tgħid li setgħet ġiet offruta taħdem fuq ajruplani izgħar bħal uħud mill-kollegi tagħha, s-soċjeta' tgħid li dan huwa argument fazull għax huma kollegi li diġa joperaw minn Stansted fejn r-rikorrenti ma tridx tmur.

Ġabra fil-qosor tax-xhieda

Robert Fenech bħala *Human Resource Manager* mas-soċjeta' ntimata qal li l-kumpanija mhix bħal kwalunkwe kumpanija tal-avjazzjoni izda hija meqjusa bħala li toffri servizz ta' *taxi* lill-klijenti minn diversi destinazzjonijiet. Huwa qal li l-pandemija laqtithom ħazin u dan għax effetwat direttament il-moviment tan-nies. Huwa qal li kien għalhekk li kellhom jieħdu d-deċizjoni li joperaw u jirrilokaw il-ħaddiema lejn Stansted fejn anke kellhom bazi ta' manutenzjoni u għalhekk kienet aktar vijabbli. Huwa qal li r-rikorrenti minkejja li ġiet offruta l-istess opprtunita' biex mill-Greċja timxi lejn Stansted u taħdem minn hemm, hija rrifjutat minkejja li kienet taf li ma kienx hemm alternattiva oħra għaliha u jekk ma tirrilokax fiċ-ċirkstanzi, titlef l-impjeg. Għar-referenza li rrikorrenti għamlet fid-dikjarzzjoni li ma ġietx offruta impjieg fuq ajruplani izgħar, ix-xhud qal li l-ħaddiema ma' jagħzlux fejn imorru jagħtu servizz u fejn jidħol titjir fuq ajruplani li jinvolvi kapaċitajiet differenti fuq ajruplani ta' daqs differenti, qal li l-ħaddiema jaħdmu fejn huma l-aktar kapaċi. Qal ukoll li biex ittir hemm bzonn ta' liċenzja partikoari EASA**.**
Għall-kontro-ezami kkonferma li bħala soċjeta' huma ma kellhomx bazijiet oħra matul is-snin, imma l-pajjizi li ġie mistoqsi dwarhom kienu postijiet li ġew utilizzati bħala faċilitajiet ta' manutenzjoni, jiġiefieri biex l-ajruplani tagħhom ikunu qed jissewwew, li matul dan l-operat il-ħaddiema ma jkunux qed jaħdmu la l-ajruplan ikun qed jissewwa. Qal ukoll li l-bazi ta' manutenzjoni tintgħazel skond min l-aktar itihom l-aħjar prezzijiet. Huwa kkonferma li qatt ma talbu lir-rikorrenti tirriloka ruħha lejn xi pajjiz minn dawn. Ix-xhud sostna li l-interess ewlieni waqt il-pandemija u l-mizuri li ħadu kien biex jissalvagwardjaw l-impjiegi. Ix-xhud qal li ma biddlu xejn mill-kundizzjonijiet tax-xogħol u lanqas il-pagi u kkonferma li r-rikorrenti ma aċċettax li tirriloka ruħha minħabba l-bazi u mhux minħabba xi tibdil fil-kundizzjonijet tax-xogħol u lanqas biss riedet tidħol f'diskussjonijiet dwar l-offerta u dan għax ma bdietx tirrispondihom għall-offerti li sarulha. Ix-xhud reġa' enfasizza li l-bazi ta' Ateni kellha tiġi skartata għax l-awtoritajiet Griegi lanqas ħallewhom jidħlu u joħorġu meta jridu. Huwa qal li jaf ikun il-kaz fejn wieħed jidħol u wara ma jitħallix joħroġ. Għall-mistoqsija jekk dawk li rrilokaw lejn l-Ingilterra filfatt kellhomx kuntratt ġdid, huwa qal li dawk li marru kellhom jitpoġġew fuq il-*payroll* tal-Ingilterra u kkonferma wkoll li ma kienx hemm rimpjattazzjoni. Ix-xhud spjega wkoll li l-operat tal-kumpanija kien tali li jew ittir fuq il-Boeing 737 jew ajruplani zgħar (*private jet*) u irrelevanti kemm ikollok esperjenza, izda ttir fuq wieħed jew l-ieħor. Huwa innega li qatt ra emails jew xi ħadd qallu kontra r-rikorrenti.

Houssam Hazzoury fil-kapaċita' ta' Direttur u Kap Ezekuttiv qal li s-soċjeta' topera b'mod ħieles u mhux marbuta bi skedi, bħal ma taħdem taxi, minn point A għal B u wara għal C. Ix-xhud qal ukoll li bħala soċjeta' sofriet danni konsiderevoli minħabba l-pandemija u kellha bilfors toħloq mezz ta' ristruturrar biex tissalvagwardja l-impjiegi u l-kumpanija nnifisha u kien għalhekk li għazlu li jitrasferixxu l-operat għall-Ingilterra. Huwa qal li r-rikorrenti ġiet offruta l-istess kundizzjonijiet u alternattiva bħal ma ġie offrut lil kulħadd biex titrasferixxi ruħha lejn Stansted u r-rikorrenti rrifjutat. Ix-xhud qal ukoll li l-bazi għadha sal-lum ġewwa Stansted.

Għall-kontro-ezami x-xhud qal li l-imjegati kellhom l-opportunita' biex jiġu rilokati fi Stansted biex ma jispiċċawx bla mpjieg minħabba s-sitwazzjoni tal-Covid. Huwa qal li l-*cabin crew* imorru jgħixu għal mija u tmenin (180) ġurnata fejn ikun stazzjonat l-ajruplan. Ix-xhud qal li ma joffrux xi kumpens talli jiġu rilokati, izda l-kumpanija toffri sapport. Huwa qal li ma jiftakarx li r-rikorrenti talbet biex taħdem fuq ajruplan ieħor u ikkonferma li hija kienet ir-reġistrata bħala *cabin-crew* mal-flotta tal-Boeing. Ix-xhud spjega kif l-għazla waqgħet fuq l-Ingilterra biex jiġu rilokati hemm għax kien hemm inqas restrizzjonijiet fejn tidħol kwarantina u għax kienet il-bazi tal-operat ta' manteniment tal-ajruplani. Huwa qal ukoll li r-rikorrenti għazlet li ma tieħux din l-opportunita' bil-kontra ta' li għamlu ħafna oħrajn u li għadhom jaħdmu mas-soċjeta' sal-lum. Ix-xhud qal li mhux konxju u ma jiftakarx jekk ir-rikorrenti kienitx voċifera fuq kundizzjonijiet tax-xogħol u lanqas ma jiftakar jekk kienx ġie ikkupjat f'xi email f'dan is-sens.

Friedrich Baldinger fil-kapaċita' ta' Kap Ezekuttiv tal-affarijiet relatati ma' Malta qal li l-operat kellu jiġi adattat għas-sitwazzjoni u restrizzjonijiet u għamlu mill-aħjar li setgħu f'suq li kwazi kien miet. Qal ukoll li r-rikorrenti kienet taħdem fuq il-Boeing 737, liema ajruplan ma baqgħux jagħmlu uzu minnu waqt il-pandemija. Huwa spjega li min ma riedx jaċċetta u jieħu din l-alternattiva u wara diskussjonijiet. Ix-xhud qal li ma setgħux izommu nies f'pajjizi li ma kienux se joperaw minnhom.

Għall-kontro-ezami kkonferma li r-rikorrenti ġiet impjegata mas-soċjeta' biex taħdem fuq il-Boeng 737-500. Huwa kkonferma wkoll li Stansted ilu bazi ta' manutenzjoni għas-soċjeta' għal madwar sitt snin. Huwa sostna wkoll li fil-kaz tal-Bulgarija, l-pajjiz kien qed iservi bħala faċilita' sotto-kuntratta għal kumpanija oħra li taqa' taħt l-istess *Holding Limited* u kkonferma li fil-kaz tas-soċjeta' l-unika bazi kienet ġewwa l-Ingilterra. Huwa qal li l-mizura li jirrilokaw l-ajruplani fejn kellhom dar ifisser li ma jkollhomx għalfejn iħallsu kera u jkun hemm ukoll min jista' jieħu ħsieb l-ajruplani nkluz il-manutenzjoni.

Dan aktar kien jagħmel sens meta tqis li waqt il-pandemija ma kienux qed joperaw għal aktar minn għaxar siegħat fil-ġimgħa. Ix-xhud qal ukoll li offrew l-istess kundizzjonijiet lil kulħadd u hemm min ra opportunita' skond kif jaraha l-individwu. Qal ukoll li min spiċċa ttermina lilu nnifsu għax ma aċċettax l-alternattiva li ġiet offruta lilu fiċ-ċirkostanzi u filkaz tar-rikorrenti hija rrifjutata offerta proposta ġusta. Ix-xhud innega li qatt sema' kliem kontra r-rikorrenti tant li kieku ma kienux se joffrulha alternattiva biex tibqa' taħdem magħhom u wkoll inagħtat diversi promozzjonijiet matul is-snin.

Karlota-Maria Zarimi b'affidavit datat 29 ta' Ottubru, 2022 qalet li fit-3 ta' April, 2020 l-HR Manager Robert Fenech bagħtilha email fejn infurmaha li kien se jitnaqqsilha 35% tal-paga u din tiġi reveduta kull erba' ġimgħat u fl-istess ġurnata bagħat email lil għaxar (10) kollegi tagħha fejn biha ġew itterminati minħabba l-Covid 19. Ix-xhud qalet li fl-20 ta' April, 2020 l-HR bagħat email lil *cabin crew* kollu li jtiru fuq il-Boeing u Airbus li kienu se jirrilokaw lejn Stansted jew inkella jieħu tterminati. Hija qalet li permezz tal-avukat tagħha bagħtet tinfurmahom li mhux qed taċċċetta li tirriloka u li filfatt ma kienx hemm għalfejn tiġi rilokata u li l-qtugħ tal-paga kien illegali. Hija qalet li fis-7 ta' Mejju, 2020 saret taf li l-gvern kien qed jagħti suppliment ta' għajnuna lis-soċjeta' ta' tmin mitt (€800) ewro u saret taf ukoll li tnaqqsulha 35% tas-siegħat ta' xogħol. Hija qalet li fil-15 ta' Mejju, 2020 permezz tal-avukat tagħha bagħtet tgħid li hija kellha esperjenza biex taħdem fuq ajruplani zghar. Ix-xhud qalet ukoll li kien hemm diversi kollegi tagħha li ġew ingaġġati fl-2019 jew 2020 li kellhom esperjenza ta' sena biss u kienu qed jaħdmu fuq il-ajruplani zghar, u dan seħħ f'Ġunju, Lulju u anke Awwissu fejn saru bosta titjiriet bl-ajruplani z-zghar minn dawn il-kollegi. Hija qalet ukoll li għall-paga ta' Mejju hija ma ngħatatx *payslip* u l-paga ta' Ġunju baqgħet ma ħadithix.

F'affidavit ieħor datat 30 ta' Diċembru, 2022 xhud qalet fil-bidu ta' April, 2020, xi membri tal-*cabin crew* ġew itterminati minħabba l-Covid-19. Hija qalet li s-Soċjeta' ntmata mhux biss riedu li jirrilokawhom, izda riedu jbiddlulhom il-kundizzjonijiet u termini tal-kuntratt tax-xogħol. Hija qalet li hi talbet biex tiġi trasferita għal fuq ajruplani z-zghar u dan għax sa dak iz-zmien il-*crew* li kienu qed jaħdmu fuq l-ajruplani z-zghar ma ingħatawx ultimatum. Ix-xhud qalet li hija temmen li t-terminazzjoni tagħha kienet premeditata u dan għax ic-*chairman* tas-soċjeta' John Matthews kien bagħat email lil diversi persuni fejn lilha rrefera għaliha bħala 'kankru' u ried jeħles minn dan il-kankru. Dan għax kienet talbet li jiġu osservati l-obbligi li kien hemm lejha. Hija qalet ukoll li r-rilokar tal-Boeing 737s ma ġewx rilokati għal Stansted u jekk dan kien il-kaz għal xi ajruplani zgħar, ma kienx il-kaz li ajruplan se jiġi bzonn il-manutenzjoni kull ġurnata, ġimgha jew xahar. Hija qalet li wieħed juza l-bazi ta' manutenzjoni biex fiha jirriloka l-

ħaddiema u jkun diffiċli kieku kull darba li l-bazi ta’ manutenzjoni tinbidel, magħha jimxi wkoll il-*crew* kollu. Hija qalet li għad għandha tieħu l-flus mis-soċjeta’ għax hija ġiet infurmata fis-6 ta’ Lulju li ġiet itterminata mill-31 ta’ Mejju, 2020. Hija qalet li mhux l-ajruplani kollha ġew rilokati lejn Stansted u l-anqas il-*crew* kollu ma ġie mitlub jirriloka. Ix-xhud qalet li filwaqt li uħud minnhom ġew itterminati, oħrajn ġodda ġew impjegati bil-kundizjonijiet il-ġodda li riedu jimponu fuqhom.

Hijja qalet li s-soċjeta’ trid tipprova li vera li l-*crew* kollu tal-ajruplani z-zgħar ġie rilokat lejn Stansted u li ma nbidlux il-kundizzjonijiet tal-kuntratt u li l-Boeing 737s kollha ġew rilokati lejn Stansted.

Għall-kontro-ezami x-xhud ikkonfermat li kienet toqgħod Ateni u kienet tiġi msejħa f’postijiet oħra biex taħdem minn destinazzjonijiet differenti. Hija kkonfermat ukoll li matul iz-zmien kien hemm aktar bazijiet ta’ manutenzjoni u mhux biss ta’ Stansted, kien hemm ezempju l-Polonja. Hija qalet li avolja l-bazi ta’ Stansted kienet tas-soċjeta’ xorta ma kellhomx liċenzja biex jagħmlu manutenzjonijiet fuq is-737s. Hija qalet li ma setgħetx tikkonferma jekk il-kundzzjonijiet dwar ir-restrizzjonijiet tal-Covid ġewwa l-Ingilterra kienux aktar laxki minn bnadi oħra u dan għax hija kienet tgħix ġewwa l-Greċja. Hija qalet ukoll li kien hemm għaxar persuni li lanqas biss ingħataw iċ-ċans li jirrilokaw izda qalulhom li qed jiġu tterminati minħabba l-Covid. Ix-xhud qalet li ma tistax taċċetta l-alternattiva li nagħtat meta tawha biss erbat ijiem biex tiddeċiedi u ġimgħatejn biex tirriloka. Hija qalet li ma kienx possibbli li tagħlaq d-dar u titlaq tgħix ġewwa l-Ingilterra fiz-zmien qasir li ġiet mogħtija. Barra minn hekk qalet ix-xhud, il-kuntratt li kellha kien ta’ sbatax (17) -il ġurnata in fila tax-xogħol, segwit minn tlettax (13)-il ġurnata *off*. Il-ġdid kien qed jgħid dsatax (19) -il ġurnata mhux in fila u dan ifisser li ma kienx se jkun possibbli tmur id-dar. Kien se jinvolvi wkoll aktar spejjez. Qalet ukoll li kienet ippreokkupata bil-fatt li l-Ingilterra kienet se toħroġ mill-EU li wkoll dan seta’ affetwa l-penzjoni tagħha meta mqabbla ma’ stat ta’ fatt li hija kienet meqjusa bħala ħaddiema ġewwa Malta u tgħix ġewwa l-Ingiterra. Hija qalet ukoll li ma kienx veru kbir l-ammont ta’ persuni li aċċettaw li jiġu rilokati. Ix-xhud qalet li riedet li taħdem fuq l-ajruplani z-zgħar għax il-*crew* tagħhom ma ntalabx biex jirriloka. Qalet ukoll li lilha qalulha li m’għandhix esperjenza meta filfatt impjegaw *crew* li kellhom biss sena esperjenza u hija kienet ilha wieħed u għoxrin (21) sena ttir fuq ajruplani zgħar. Hija qalet li fuq il-kuntratt tax-xogħol kellha li setgħet ittir fuq is-737 u ajruplani oħra jekk iz-zewg partijiet jaqblu. Hija qalet ukoll li meta ġiet itterminata saret taf xahrejn wara u b’hekk tilfet ukoll it-*termination benefits.*

Għar-ri-ezami x-xhud qalet li meta uriethom li mhux se taċċetta dawn it-tibdiliet u kundizzjoijiet, baqgħet qatt ma rċeviet risposta. Ix-xhud qalet li kelha taħriġ anke taħriġ

fil-VIP fuq titjiriet ta' ajruplani zgħar. Hija spjegat kif darba minnhom kellha titjira ta' tnax(12) -il siegħa lejn ir-Russja, kellhom jerġgħu jaqbdu titjira oħra sagħtejn u nofs wara. Hija qalet li bagħtet email biex turi t-tħassib tagħha u intqal lilha mis-soċjeta' biex ma tibgħatx emails izda ċċempel. Spjegat ukoll kif għamlu kwazi tlett ijiem bla rqad u jistennew ġol-lobby lill-klijenti. Il-fatt li hija rreaġixxiet għal dan kollu wassal biex jeħilsu minnha.

Sintesi tas-sottomissjonijiet tal-kaz

Dr. Farruġia għan-nom tas-Soċjeta' ntimata qal illi filwaqt xi oqsma ndustrijali stagħnew mill-effetti tal-pandemija globali tal-COVID-19, oħrajn kienu kostretti jiffaċċjaw diffikultajiet serjssimi ta' livelli straordinarji mingħajr ebda antiċipazzjoni matul l-istess zmien. B'konsewenza tal-effetti fuq l-ajru nternazzjonali, is-soċjeta' intimata fil-bidu tas-sena 2020 sabet ruħha f'pozizzjoni fejn il-biċċa l-kbira tal-operat tagħha kellu jieqaf ħesrem mingħajr preavviz. Huwa qal li din is-sitwazzjoni wasslet lis-soċjeta' ntimata li taffaċċja diffikutajiet ta' livell straordinarju u mhux mistenni fuq diversi pjanijiet u dan xejn inqas fil-qasam tar-rizorsi umani tagħha. Is-soċjeta ntimata kellha tieħu deċizjonijiet difficilissimi kkawzati minn sitwazzjoni ta' *force majeure* sabiex tissalvagwardja l-ezistenza kontinwa tagħha u tal-entitajiet l-oħra illi jifformaw parti mill-grupp tal-linja tal-ajru Air X. Dr. Farruġia qal li sa qabel il-miġja tal-pandemija, il-mod li bih il-membri tal-ekwipaġġ tas-soċjeta' nimata kienu jaħdmu kien abbazi tas-sitema tal-'*Main Proceeding Airports'*, fejn huma kienu jibqgħu jirrisjedu fil-belt preferuta tagħhom u meta jkun imisshom l-'*on days'* skont ir-roster, huma jivvjaġġaw lejn il-post fejn l-ajruplan tagħhom ikun jinsab u jimxu miegħu skont fejn il-klijent ikun irid jivvjaġġa. Dr. Farruġia qal li f'Marzu, 2020 l-ajruporti madwar id-dinja bdew jingħalqu għall-ajru nternzzonali u b'hekk il-maġġor parti tal-ajruplani tas-soċjeta' intimata spiċċaw *grounded* b'mod indefinit. Huwa qal li mhux talli l-operat sfaxxa fix-xejn izda kien hemm ukoll il-problema li f'kaz li kien ikun possibbli li ssir xi titjira farradija, ukoll kienet problema ossia sabiex jinġiebu l-membri tal-ekwipaġġ meħtieġa lejn l-ajruplan, kawza tar-restrizzjonijiet u perjodi ta' kwarantina varji. Huwa zid jgħid li dawn il-problemi kienu ferm aggravati mill-fatt illi s-soċjeta' kienet qed tkompli toħroġ spejjez addizzjonali fir-rigward ta' *per diems*, kontjiet tal-lukandi illi fihom kienu jkunu stazzjonati l-impjegati tagħha. B'danakollu s-soċjeta' intimata għamlet minn kollox sabiex issib soluzzjoni biex jiġi salvagwardjat l-operat kontinwu tagħha. Huwa qal li s-soċjeta' hija s-sid tal-bazi tal-manutenzjoni ġewwa Stansted u b'hekk dan ifisser li hija setgħet 'tiggaraxxja' l-ajruplani tagħha li jkunu *grounded* mingħajr ma tinkorri spejjez

sinifikanti. Huwa qal li jibqa' l-fatt li dan ma kellu xejn x'jaqsam mal-manutenzjoni nnifsu tal-ajruplani kif skorrettament approvat tinsinwa r-rikorrenti, u li t-tali rilokar kien ibbazat pjenament fuq il-fatt li s-soċjeta' ntimata kienet is-sid tal-bazi ossia għal skopijiet ta' ekonomija. F'dan il-kuntest, ir-rilokazzjoni fi Stansted kien ukoll ta' benefiċċju għal vjaġġar aktar effettiv għaliex l-Ingilterra kienet waħda mill-ftit pajjizi fid-dinja illi fl-eqqel tal-pandemija zammet restrizzjonijiet pjuttost laxki.

Huwa qal li fil-kaz odjern ir-rikorrenti kienet impjegata bħala *Senour Flight Attendant* fuq ajruplani tat-tip Boeing 737 u l-'*Main Proceeding Airport'* tagħha kien Ateni. Dr. Farruġia qal li l-kawza tas-sitwazzjoni prekarja illi s-soċjeta' ntimata sabet ruħha fiha kif ġia spjegat u fl-aħħar ta' Marzu, 2020 hija kkomunikat mal-membri tal-ekwipaġġ kollha. Huwa qal li s-soċjeta ntimata kienet ferm ċara sa mill-bidu ta' tali komunikazzjonijet illi s-sistema tal-*Main Poroceeding Airports* kienet qed tiġi mitmuma għal kollox fir-rigward tal-memebri tal-ekwipaġġ stante l-insostenibbilita' tagħha kawza tal-pandemija u għaldaqstant tali '*first in last out'* ma tapplikax. Dr. Farruġia qal li t-terminazzjoni kienet konsegwenza ta' tmiem totali ta' forma ta' struttura tal-operat tas-socjeta' ntimata. B'danakollu l-impjegati kollha ġew offruti jirrilokaw għal Stansted u din kienet bidla assoluta kemm fil-*modus operandi* kuntrattwali u kif ukoll tal-ġurisdizzjoni tal-bazi tal-operat. Is-soċjeta' ntimata ma kellha l-ebda obbligu legali tagħmel tali offerta. Huwa zid jgħid li kull min aċċetta t-tali offerta kien se jzomm l-istess kundizzjnijiet kuntrattwali illi kellu qabel l-istess rilokazzjoni, bid-differenza fil-bazi ta' residenza u premess li l-impjegati jaqilbu għal fuq il-*payroll* skont il-liġi stante li jkunu qed jgħixu fl-Ingilterra. Dr. Farruġia qal li r-rikorrenti tallega li s-soċjeta ġabet skuza bis-sitwazzjoni odjerna biex tqaċċata 'l barra. Huwa jgħid li l-email li r-rikorrenti issottomettiet bħala evidenza li sar tgħajjir fil-konfront tagħha, la ġġib isem lil min kienet indirizzata u lanqas data, u dan jixħet dubju fuq il-veraċita' tagħha. Huwa qal ukoll li kieku kien veru li s-soċjeta' tterminat lill-kollegi tar-rikorrent li ma ġewx offruti rilokazzjoni, lilha għaliex ma għamlulhix l-istess la riedu jeħilsu minnha. Huwa qal ukoll li l-ekwipaġġ ta' ajruplani z-zghar ukoll ġew rilokati u kieku kien il-kontra setgħet tellgħet lil min jixhed. Huwa qal ukoll li l-kuntratt tal-impjieg tar-rikorrenti jindika illi hija ingaġġata sabiex taħdem fuq l-ajruplan tat-tip Boeing 737, u għaldaqstant is-soċjeta' intimata ma kellha l-ebda obbligu legali li toffrilha li taħdem fuq ajruplani zghar, liema ajruplani jeħtieġu kwalifiki u liċenzji oltre għaliex dawn huma inġenji ta' natura għal kollox differenti minn xulxin. Huwa rrefera wkoll għal allegazzjonijiet dwar nuqqasijiet fl-paga u li dan il-fatt ma jaqax taħt il-ġurisdizzjoni ta' dan it-Tribunal.

Dr. Pio Valletta għan-nom tar-rikorrenti, qal li r-rikorrenti ġiet impjegata mas-soċjeta' intimata fl-1 ta' Lulju, 2017 bħala *Inflight Service Officer* għal zmien indefinit u fit-12 ta' Marzu, 2015 ġiet elevata għall-kariga ta' *Senior Flight Attendant*. Huwa qal li fit-3 ta' April, 2020, il-Manager tas-soċjeta' ntimata bagħat email lill-esponenti fejn għarrafha li effett mill-ewwel (1) ta' April, 2020 kienet ser tirċievi tnaqqis ta' ħamsa u tletin fil-mija (35%) u wkoll avviz ta' terminazzjoni għar-raġuni ta' *ezuberu* lil għaxar (10) impjegati tas-soċjeta' ntimata kawza tal-effetti tal-pandemija. L-istess tagħrif reġa' ntbagħat b'email fl-14 ta' April, 2020. Fl-20 ta' April, 2020 il-Manager bagħat email fejn semma' id-delokalizazzjoni tar-rikorrenti lejn l-ajruport ta' Stansted fir-Renju Unit jew terminazzjoni tal-impjieg.

Dr. Valletta qal li fl-24 ta' April, 2020 r-rikorrenti permezz tal-konsulent legali tagħha bagħtet ittra fejn uriet li mhux qed taċċetta d-delokalizazzjoni bi pre-avviz daqshekk qasir zmien speċjalment f'mument meta kien hemm *lockdown*. Fl-istess ittra saret talba sabiex ir-rikorrenti tiġi assenjata fuq l-ajruplani zgħar tas-soċjeta' uniliterali u diskrezzjonali fil-paga tar-rikorrenti, kien wieħed illegali. Dr. Valletta kompla li fid-29 ta' April, 2020 r-rikorrenti irċeviet il-paga ta' April, 2020 u ġiet indikata s-somma ta' tmien mitt ewro (€800) bħala *COVID Wage Supplement* u r-rikorrenti talbet spjegazzjoni. Fl-4 ta' Mejju, 2020 l-konsulent legali tas-soċjeta' ntimata wieġbet li ma setgħetx taċċetta t-talba tar-rikorrenti li tiġi assenjata fuq ajruplani izghar tas-soċjeta intmata billi l-operazzjoni fuq dawn l-ajruplani zgħar kienet differenti u għalhekk kien meħtieġ taħriġ speċjali.

Dr. Valletta qal li fis-7 ta' Mejju 2020 d-dipartiment tal-*Payroll* tas-soċjeta intimata wieġeb lir-rikorrenti u stqarr li l-ħlas ta' €800 kien parti mill-għajnuna tal-Gvern ta' Malta marbuta mal-imxijja tal-COVID 19. Dr. Valletta qal li fit-8 ta' Mejju, 2020 ir-rikorrenti bagħtet email lill-Manager fejn talbet konferma li l-għajnuna mill-Gvern ta' Malta li s-socjeta' intimata kienet qegħda tirċievi li kienet intiza sabiex is-salarji tal-impjegati jiġu kkonservati. Għal din l-email ir-rikorrenti ma rċeviet l-ebda risposta.

Dr. Valletta qal li fil-15 ta' Mejju, 2020 permezz tal-konsulent legali, r-rikorrenti bagħtet it-tieni ittra fejn spjegat li kellha esperjenza u taħriġ meħtieġ sabiex taħdem fuq ajruplani zgħar. Qal ukoll li s-soċjeta' wettqet tibdil fil-busta paga/*payslip* ta' Marzu, 2020 konsegwenza tal-għajnuna finazzjarja tal-Gvern. Qal ukoll li fit-2 ta' Ġunju, 2020 ir-rikorrenti rċeviet pagament mingħajr busta paga/*payslip*. Dr. Valletta wara semma' diversi persuni li r-rikorrenti kisbet informazzjoni dwarhom, ex-kollegi tagħha li s-soċjeta' ntmata assenjatilhom xogħol fuq ajruplani zgħar tal-istess soċjeta'.

Dr. Valletta qal li fis-6 ta' Lulju, 2020, l-Manager wieġeb l-email tar-rikorrenti billi bagħatilha l-Formola ta' Terminazzjoni tal-JobsPlus datata 6 ta' Ġunju, 2020 bir-raġuni

tat-terminazzjoni tkun : *'Circumstances Beyond Employer Control : Redundancy-COVID 19'*

Huwa rrefera wkoll għall-email li ntbagħtet lil Friedrich Baldinger c-CEO tas-soċjeta' intimata u lil Robert Fenech HR manager tas-soċjeta', minn John Matthews li jiġi c-*Chairman* tas-soċjeta'. Dr.Valletta qal li l-email ezebita fil-proċess fejn fiha ċ-*Chairman* qed jitlob lil Fenech u Baldinger sabiex jidentifikaw l-aħjar mezz u mod kif jeliminaw lir-rikorrenti mingħajr ħtija jew kunflitt.

Huwa qal li ġiethom l-aħjar opportunita' sabiex jagħmlu dak li kien issuġġerilhom iċ-*Chairman* tagħhom meta tfaċċat il-pandemija. Huwa rrefera wkoll għall-fatt li kemm s-CEO Friedrich Baldinger u kemm l-*HR Manager* Robert Fenech jinnegaw li huma irċevew din l-email. Zid jgħid li l-email turi b'mod ċar li kienu rievituri u għalhekk huwa kundannabbli dak li xehed bil-ġuramnet Robert Fenech. Dr. Valletta qal li l-istess Fenech evita li jirrispondi għall-mistoqsija jekk it-terminazzjoni kienitx minħabba ezuberu u dan meta hu stess fl-email tat-3 ta' April, 2020 semma dik ir-raġuni għat-terminazzjoni, kif ukoll infurzata mal-JobsPlus bħala raġuni fil-Formola tat-Terminazzjoni. Dr. Valletta jgħid li Robert Fenech jiċħad li kien hemm ezuberu għax presumibilment bħala *HR Manager* jaf, jew ġie mgħarraf, li ma ġewx segwiti r-regoli applikabbli għall-kaz ta' ezuberu. Jghid ukoll li s-soċjeta' ntimata tikkontesta l-veraċita' tal-email mibgħuta minn John Matthews minħabba li ma tidhirx id-data. Dr. Valletta jgħid li mhux id-data izda l-kontenut huwa mportanti għal fini ta' din il-kawza. Jgħid ukoll li l-email tiftaħ b'*Good evening Friedrich'* u fil-parti konklussiva jissemmew Robert/Fritz. Huwa jgħid li Robert ma jista' jkun ħadd ħlief Robert Fenech. Rigward il-korraborazzjoni ta' din l-email,

Dr. Valletta jgħid li fil-kors tal-kontro-ezami ssemmiet min kienet il-persuna li għaddietha lir-rikorrenti li filfatt kienet waħda mid-destinarji ta' din l-email bl-isem ta' Ashey Lyon li tiġi l-kap tal-*cabin crew*. Dr. Valletta qal li s-soċjeta' tilmenta li din l-email ġiet sottomessa wara li ngħalqu l-provi, izda jgħid li saret referenza għaliha fil-kontro-ezamijiet tax-xhieda prodott mis-soċjeta', liema email Robert Fenech u Friedrich Baldinger ċaħdu li rċevew. Dr. Valletta qal li rigward ir-rilokazzjoni tal-ajruplani zgħar, lanqas is-soċjeta' ma ġabet provi li filfatt dawn ġew rilokati. Ukoll is-soċjeta' biex tiġġustifika t-terminazzjoni bħala difiza fin-Nota ta' Sottomissonijiet taċċetta li seħħet terminazzjoni marbuta ma' ċirkostanzi maġġuri.

Deċizjoni

It-Tribunal ried jiddeċiedi jekk it-talba tar-rikorrent li saret nhar l-14 ta' Settembru, 2020 illi d-deċizjoni ta' tkeċċija meħuda mill-kumpanija tikkonstitwixxi tkeċċija inġusta *ai termini* ta' l-Artiklu 75 tal-Kapitolu 452 tal-Liġijiet ta' Malta. Tenut kont sbatax-il fatt f li ħarġu waqt dan il-proċess u ċjoe:

Li r-rikorrent kien impjegat bħala *Inflight Service Officer* b'kuntratt indefinit;

Li r-rikorrenti kienet imjegata mas-soċjeta' ntimata sa mill-1 ta' Lulu, 2017 u ġiet itterminata fit-3 ta' April, 2020 ;

Li rrikorrenti ingħatat l-għazla li tirriloka ruħha lejn Stansted ġewwa l-Ingilterra wara li bdew ir-restrizzjonijet tal-COVID 19;

Li r-rikorrenti offriet li taħdem fuq ajruplani zgħar bl-intenzjoni li ma jkollhix għalfejn tirriloka;

Li s-soċjeta' ntimata ma' aċċettax li r-rikorrenti tintbagħat taħdem fuq ajruplani zgħar;

Li s-soċjeta' tgħid li r-rikorrenti mhux kapaċi taħdem fuq ajruplani zgħar;

Li r-rikorrenti tgħid li kellha esperjenza fuq ajruplani zgħar;

Li s-soċjeta' ntmata tgħid li minkejja kollox xorta ma kienx possibbli għax l-ajruplani zgħar ukoll ġew rilokati lejn Stansted;

Li r-rikorrenti tgħid li l-ajruplani zgħar mhux vera ġew rilokati;

Li r-rikorrenti tgħid li inbagħtet email miċ-*Chairman* tas-soċjeta' ntimata fejn fiha kien hemm struzzjonijiet kif għandu jinħadem pjan biex jeħilsu mir-rikorrenti;

Li minbarra rilokazzjoni kien ukoll se jinbidel il-kuntratt tax-xogħol u kundizzjonijiet fejn jidħlu ġranet ta' ħidma u frank;

Li l-kundizzjonijiet il-ġodda kienu se jillimitaw lir-rikorrenti milli tirritorna lejn darha;

Li din il-bidla ġiet proposta u mqegħda għall-aċċettazzjoni tar-rikorrenti unilateralment mis-soċjeta' ntimata;

Li r-raġuni li nġagħbet kienet il-Pandemija tal-Covid 19 ;

Li l-alternattiva fin-nuqqas ta' aċċettazzjoni tar-rilokazzjoni lejn Stansted, kien ifisser it-terminazzjoni tal-impjieg, kif filfatt ġara ;

Li s-soċjeta' ntimata donnha mhix ċerta jekk it-terminazzjoni seħħitx minħabba ezuberu jew le u dan għax daqqa tgħid mod u daqqa tgħid ieħor ;

Li s-soċjeta' ntimata tgħid li ma kellha l-ebda obbligu legali li toffrilha li taħdem fuq ajruplani zgħar għax ir-rikorrenti kienet impjegata bħala ekwipaġġ fuq il-Boeing 737.

It-Tribunal biex jiddeċiedi l-kaz odjern, jekk it-terminazzjoni kienitx waħda kontra l-liġi, ikkonsidra t-teorija legali *rebus sic stantibus*, bl-Ingliz, the '*theory of frustration'*. Dan l-aspett minkejja li mhux kompletament zviluppat f'pajjizna nistgħu ngħidu li sa mill-1919 diġa' kien hemm attentati sabiex jiġi ddeterminat x'jista' jikkawza t-temm ta' kuntratt jew tibdil minħabba sitwazzjonijiet lil hinn mill-kontroll tal-individwu u allura ma jkunx f'pozizzjoni li jwettaq l-obbligu tiegħu. Dan jiġri għax ikunu nbiddlu ċ-ċirkostanzi.

Hawn nirreferu għall-possibilita' li biex titwettaq dak li wieħed ikun kommess jagħmel, l-oġġett/sitwazzjoni tibqa' l-istess, inkella wieħed ma jkunx f'pozizzjoni li jwettaq l-obbligazzjoni li jkun daħal għaliha u ntrabat li jagħmel.

Malta bħal Franza tonora l-*Pacta Sunt Servanda*, izda mal-mixja taz-zmien lokalment dan beda jinbidel b'mod speċjali fi zmien il-gwerra. Filfatt, ta' min isemmi deċizjonijiet tal-Qrati Maltin fejn ġie deċiz li *Rebus Sic Stantibus* tiġi osservata, fosthom ***Borg Falzon vs Darmanin (1940)***, ***Fenech vs Carabott (1941),*** u ***Raymond vs Busuttil (1942).*** F'dawn il-kazijiet il-Qorti daħlet fid-dettal ta' xi jfissru *Force Majeure* u meta wieħed jista' japplikaha bħala difiza.

Force Majeure hija forza li hija mpossibbli li wieħed jirrezisti filwaqt li avveniment fortuwitu jseħħ aktarx għax ma setax jiġi antiċipat minn persuna b'diligenza ordinarja ***(ara Borg Falzon vs Darmanin 1940).*** Iz-zewġ konsegwenzi ma jseħħux b'negliġenza jew b'mod volontarju jew b'ammissjoni u lanqas ma jkunu jistgħu jiġu evitati (*ara* ***Pubblio Azzopardi vs Antonio Arcicovich 14/11/1919***).

F'***Fenech vs Carabott (1941)*** il-Qorti hawn ukoll minkejja li kienet qed tezamina l-possibiita' ta' *rebus sic stantibus*, elaborat ukoll fuq il-*Force Majeure*:

"...l-prova tal-forza maġġuri jew tal-kaz fortuwitu għandu jagħmilha d-debitur, imma mhux bizzejjed li huwa jipprova li ma kienx in mala fede għaliex il-kaz fortuwitu ma jikkonsistix fl-assenza tal-mala fede imma fl-imprevedibilita` ta' l-event fortuwitu jew fl-impossibilita` li jevitah".

IL-Ġurisprudenza nostrana turi li *rebus sic stantibus* biex tiġi applikata u aċċettata jridu jintwerew ċirkostanzi aktar serji minn dak li jirrizultaw *f'Force Majeure'*, kif spjegat ċar *f'****Micallef vs Belle (1953),*** tant li s-sitwazzjoni trid tkun tixbaħ lil dik ta' gwerra.

Il-kaz odjern seħħ matul il-pandemija tal-Covid 19 meta bosta pajjizi addottaw mizuri ta' awsterita' simili bħal f'kaz ta' gwerra. Is-soċjeta' ntimata bla dubju ġaladarba topera fl-ivjaġġar tal-ajru kienet milquta direttament matul il-pandemija. Ir-rikorrenti filfatt ġiet infurmata fl-20 ta' April, 2020 li kellha għazla, jekk tista' ssejħilha għazla, dik li tirriloka ruħha lejn Stansted u dan kellha tagħmlu fi ftit zmien, jew inkellha tispiċċa tterminata. Is-soċjeta'qalet ukoll li għamlet dan minħabba s-sitwazzjoni tal-ivvjaġġar bl-ajru u l-fatt li bosta ajruporti ġew magħluqa. Fi Stansted minħabba li s-soċjeta' għandha bazi tagħha setgħet faċilment issorġi fit-tul l-ajruplani tagħha. L-Ingilterra nzertat ukoll addottat mizuri aktar laxki meta mqabbla ma' pajjizi oħra. S'hawn hekk kollu tajjeb u wieħed jifhem li s-soċjeta' ħadet din id-direzzjoni. Kif spjegat aktar 'il fuq in-natura tal-pandemija u t-teorija li nġiebet ta' difiza hija wkoll aċċettabbli.

Li ma jistax jifhem dan it-Tribunal pero huwa kif ippretenda li r-rikorrenti taċċetta tibdil daqshekk drastiku fil-kundizzjonijiet tax-xogħol u mhux biss dik tar-rilokazzjoni. Mill-mod kif kienet se tkun qed taħdem u mill-mod kif inbidlet l-iskeda, r-rikorrenti kien se jkun diffiċli għaliha li b'xi mod tkompli tgħix ħajjitha li hinn mid-dinja tax-xogħol. Is-soċjeta' ippretendiet li għax kien hawn pandemija, r-rikorrenti kellha tabbanduna l-ħajja privata u tgħix biss biex tmur għax-xogħol. Fil-kazijiet hekk imsejħa '*tal-gwerra'* li ssemmew aktar 'il fuq, it-tibdil aċċettat kien marbut dirett maċ-cirkostanzi. Izda fil-kaz odjern it-tibdil tal-kunratt u kif ġew magħzulha l-ġranet ta' ħidma u frank ma nħadmux skont l-effetti tal-

pandemija, bħal fil-kaz aċċettabbli tar-rilokazzjoni. L-inqas li setgħet tagħmel is-soċjeta' kien li toffri rilokar izda l-kundizzjonijiet bħal l-iskeda ta' ġranet ta' ħidma u frank jibqgħu l-istess. Jekk xejn setgħet toffri l-kundizzjonijiet il-ġodda għal zmien temporanju u tpoġġi l-offerta għad-diskussjoni. Dan it-Tribunal jemmen li jekk il-pandemija u l-forzi kollha sjegati aktar 'il fuq li wasslu għal din id-deċizjoni tas-soċjeta', laqtet mhux biss lis-soċjeta' izda s-sitwazzjoni laqtet liz-zewġ partijiet. Kien ikun aktar serju kieku z-zewġ naħat jagħtu biċċa u jerfgħu biċċa mill-piz. Kif propost lir-rikorrenti jidher ċar li l-piz kien se jkollha iġġorru r-rikorrenti, sew bir-rilokar u dak kollu li jġib miegħu bħall l-abbandun ta' darha, u l-bqija, u sew billi issa ġie offrut lilha skeda differenti li lanqas ma kienet se tħalliha ġranet biex izzur lil qrabatha. L-ammont ta' ġranet offruti bħala ġranet frank u l-fatt li ma kienux konsekuttivi, ma jħallix dubju li ma kienx se jkollha ħajja privata aktar. Ma nġiebet l-ebda prova minn naħa tas-soċjeta' ntimata biex tikkonvinċi lil dan it-Tribunal li l-kundizzjonijiet baqgħu l-istess jew li l-ġranet mhux vera ntmessu, anzi dejjem ġiet evitata li tiġi mwieġba l-mistoqsija fuq l-iskeda l-ġdida.

Ir-rikorrenti offriet li taħdem fuq ajruplani zgħar u din ġiet rifjutata mis-soċjeta'. Ir-rikorrenti tgħid li l-ajruplani zgħar ma ġewx rilokati u allura setgħet taħdem fuqhom mingħajr ma tirriloka u s-soċjeta' tiċħad dan u tgħid li dawn ukoll ġew rilokati. Iz-zewġ naħat ma ġabux provi. Izda dan it-Tribunal jinnota li ir-rikorrenti tgħid li kienet kapaċi taħdem fuq ajruplani zghar u s-socjeta' tgħid li ma kinitx kapaċi u zzid ukoll li ma kellha l-ebda obbligu li tħarriġha. Minkejja li t-Tribunal ma nġibitlu l-ebda prova mill-ebda parti jekk l-ajruplani zgħar ġewx rilokati jew le, xorta ma jistax jagħlaq għajnejh għad-diskrepanzi fid-difiza. Jekk l-ajruplani zghar kienu kollha rilokati wkoll, ma kienx jagħmel sens li s-soċjeta' toqgħod tidħol fil-kaz ta' kemm hi obbligata jew le legalment biex toffri taħriġ lir-rikorrenti. Jekk iz-zghar kienu rilokati bħal Boeing u Airbus allura ma kienx hemm bzonn li tħarrigha fuq iz-zgħar għax sew zgħar u sew kbar kienu se jkunu fi Stansted.

Dan joħroġ ċar ukoll mill-korrispondenza bejn l-avukati tal-partjiet (Dok 8) propju fit-tweġiba li nbagħtet lir-rapprezentant legali tar-rikorrenti li s-soċjeta' mhux qed taċċetta li r-rikorrenti taħdem fuq ajruplani zgħar, fejn fost ir-raġunijiet issemmi li mhux sew tinqala' persuna biex tagħmel il-wisa' lilha jew li m'għandhix taħriġ fuq it-tali ajruplani. Imma fl-ebda ħin ma jissemma' li se jkunu wkoll rilokati. It-Tribunal jemmen li ġaladarba s-soċjeta' ma iddeqitx izzeffen fin-nofs l-ezuberu , kien messa onorat dak kollu li l-liġi tobbliga meta tkun riesqa l-eventwalita' ta' ezuberu ċjoe li ta' lanqas isiru l-attentati kollha kif rikjest mill-istess liġi, biex jiġu offruti alternattivi, izda jridu jkunu prattiċi u mhux kozmetiċi. Is-soċjeta' setgħet offriet alternattiva f'dan il-kaz billi toffri taħriġ jekk ma kienitx konvinta mill-kapaċita' tar-rikorrenti li kienet *seniour flight attendant* fuq il-Beoing 737. Dan

minkejja li r-rikorrenti nsistiet mas-soċjeta’ li kellha t-taħriġ meħtieġ. L-alternattiva li offrietilha kienet l-aktar waħda drastika minkejja li s-soċjeta’ kienet ben konxja li jekk ma taċċettax ikollha tiġi itterminata. Minnflok ipproteġietha bit-taħriġ li qalet li ma kellhix, is-soċjeta’ għazlet li tistaħba wara in-nuqqas tiegħu, jekk filfatt jezisti nuqqas għax hawn ukoll ma nġiebu l-ebda provi tal-kapaċita‘ tagħha jew le mill-ebda naħa, biex tpatti għan-nuqqas ta’ osservanza lejn il-kunċett ta’ *first in last out* li wkoll jaqa‘ fl-ambitu’ ta’ ezuberu. It-Tribunal hawn jinnota wkoll li fix-xhieda tiegħu waqt il-kontro-ezami s-Sur Robert Fenech meta mistoqsi jekk ir-rikorrenti kellhix esperjenta vasta, qal li irrelevanti kemm kollok esperjenza għas-soċjeta’ ghax jew taħdem fuq l-ajruplani kummerċjali jew fuq iz-zgħar. Dan jikkuntrasta bil-qawwi mar-raġunijiet l nġabu li ma setgħetx taħdem fuq l-ajruplani zgħar għax ma kellhix esperjenza. Jew kellha u kien irrelevanti jew ma’ kellhix. Jew waħda jew l-oħra.

Is-soċjeta’ tgħid li l-ezuberu sar minħabba l-pandemija. Dawn it-tnejn ġew imwaħħda mid-difiza. It-Tribunal hu tal-fehma li anke jekk iseħħ ezuberu xorta kellu jiġi nvestigat l-obbligu legali tal-operat *first in last out*. Is-soċjeta’ tgħid li l-operat nnifsu kien qed jinbidel minħabba *Force Majeure* li wassal għall-offerta tar-rilokazzjoni. Kif diġa spjega’ dan it-Tribunal hawn kien kaz fejn it-tbatijiet kellhom jiġu mifruxa fuq il-partijiet kollha u mhux parti waħda. Wieħed irid iqis ukoll li fil-kaz ta’ Malta l-Gvern Malti offra għajnuna wkoll fianzjarja lill-kumpaniji biex kemm jista’ jkun jiġu ssalvagardjati l-impjiegi.

Rigward l-email li nbagħtet miċ-*Chairman* biex is-soċjeta ntimata teħles mir-rikorrenti bil-pulit, għalkemm is-soċjeta qed toġġezzjona u tistieden lil dan it-Tribunal jiskreditaha għal diversi raġunijiet: għax ġiet prezentata wara li ngħalqu l-provi, għax ma fihix data u ‘l min indirizzata. Filfatt din l-email saret referenza għaliha waqt il-kontro-ezami tax-xheda provduti mill-istess soċjeta’, liema xhieda wieġbu għall-mistoqsijiet. It-Tribunal jgħid li l-kontenut tagħha ma jagħmilx ġieh lis-soċjeta’ ntimata jekk tfittex u tħeġġeġ jinstabu mezzi kif jiġu trattati l-ħaddiema li jmorru għal kollox kontra l-liġi izda tara kif ma tinqabadx. It-Tribunal jgħid li hawn m’aħniex fil-kamp Kriminali u m’hemmx bzonn ta’ provi miġjuba li jkunu lil hinn mid-dubbju dettat mir-raġuni. Bilanċ ta’ probabilitajiet huwa suffiċjenti. L-email tindika lil min kienet indirizzata u tindika ċar min kien is-suġġett tagħha.

Għaldastant dan it-Tribunal qed jaqta' u jiddeċiedi li t-terminazzjoni tar-rikorrenti kienet waħda kontra l-liġi u qiegħed jillikwida d-danni għas-somma ta' erba' u għoxrin elf, u ħamsa u sebgħin ewro (€24,075.00). Din is-somma għandha tingħata lir-rikorrenti fi zmien xahar mid-data tal-lum.

B'hekk tintemm din il-kwistjoni tax-xogħol.

Doreen Parnis

Chairperson